

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 7. ANULU XII.

Sabia, in 23 Ianuaru 1864.

Telegrafulu iese de doua ori pe septemana: joi si Duminica. — Prenumeratiunea se face in Sabia la expeditura foiei; pe afara la c. r. poste, cu banii gata, prin scrisori francate, adresate catre expeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sabia este pe anu 7. fl. v. a. iar pe o jumtate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumtate de anu 4. fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 fl. pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litere mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Dela senatulu imperialu.

(Desbaterea asupr'a creditului de 10 millioane.)

Dupa o aseptare generala din cele mai incordate cas'a ablegatiloru tinu in fine siedintia sea 77 in 16/28 Ianuaru. Participarea publicului o dovedira de ajunsu galeriele si logele cele pline indesuite, precumu si presintia ministriloru Schmerling, Rechberg, Meesery, Lasser, Hein, substitutul ministriului de resbelu, Mertens, consiliarulu ministerialu Biegeleben; caci la ordinea dilei e creditulu supletoriu de 10 millioane florini dreptu spese pentru esecutiunea confederativa in Holstein-Lauenburg.

Mainainte in sa se impartiesce intre membrii camerei unu proiectu de lege pentru dreptulu de posesiune alu Israelitiloru in Cernautiu, precum si o propunere a ablegatulu Dr. Ryger si 70 consoti, privitore la modificarea legiloru fundamentale de statu din 20 Octobre 1860. si 26 Februaru 1861 in sensulu acela, ca legislatiunea civila si penala sa se proclame obiectu comunu alu tuturoru regatelor si tieriloru din monarchia, si ca atari cu modificarea articolulu 2 alu diplomei si alu § 10 din patenta sa se traga in sver'a de activitate a senatulu imperialu mailargu. Mai departe se afla o petitiune predata prin ablegatulu Dr. Berger de unu mare numeru de cetateni, professori, industriari si altii din Vienn'a in caus'a schleswig-holsteiniana.

Acum vine la ordine insusi creditulu, despre care, am suratu angustimei foii nostre, credemu ca am tractatu destulu de pe largu in nr. 5; de aceea ne provocamu la cele dise acolo ca la unu ce cunoscutu. Referinte in acesta cauza e Dr. Giskra. Elu in cuventu liberu desfasura motivele comitetulu. La inceputu face o deductiune istorica dela inceputulu causei pana acumu, arata deosebirea intre esecutiunea confederativa si intre actiunea de fatia din Schleswigu. Apoi espunendu positiunea Austro-Prussiei, deseamna deplorabila desbinare, ce domnesce acumu in Germani'a. Si de si spera, ca nu va veni lucrulu pana la unu resboiu civilu in Germani'a, totusi Austri'a e pe cale de a perde deplinu simpatihiele tuturoru tieriloru germane. — Regele din Dani'a nu pote implini pretensiunea Austriei si Prussiei: de a revoca constitutiunea fara consensulu senatulu seu imperialu; de aceea resboiulu cu Dani'a e neincungiurabilu, si Austri'a se incurca intr'unu resboiu de 70,000 omeni, care nu se pote fini pana te freci pe ochi. — Elu in politic'a dinafara a respectivulu ministru (Rechberg), deaca combineaza trecutul cu presintele, nu pote ave incredere. Comitetulu, dice, a fostu condusu de ide'a aceea, ca Austri'a are lipsa de pace atatu pentru renascerea sea materiala, catu si pentru consolidarea constitutiunei sele. — Si ore, afara de antic'a dicere: inter arma silent leges (intre arme tacu legile) nu e semnu rau pentru desvoltarea constitutiunei nostre, candu petrecendu-se o actiune mare si cu septemanele inainte de inceperea acestei actiuni fiindu adunatu senatulu imperialu, nici casi ia cineva osteneal'ade alu insciintia despre aceea pe calea oficiala; nici casi ia osteneal'ade a cere, ca senatulu imperialu sa voteze unu singuru cruceriu pentru acesta actiune, ci nepasandu-i des senatulu adunatu a face acesta de capulu seu?! E o necesitate urgente, ca Austri'a fara de nevoia ne'ncungiurabila sa nu porte resboiu, ca sa-si poata desvolta vieti'a constitutiunala. Fara de aceea in sa Austri'a s'au aliatu cu o

polere, ce are cu totulu alte interese ca noi. Acesta putere are nevoia de unu resboiu, spre a complana diferentia ce exista intre ministeriu si camera; are nevoia de unu resboiu, care sa-i fia mijloculu pentru de a nterita poporulu prussu in contr'a reprezentantiloru sei proprii. — Acum respaltesce Austri'a Prussiei cu dobanda ajutoriulu, ce i s'a datu in resboiulu din urma holsteinianu. Atunci Princ. Schwarzenberg a constrinsu pre Prussia, a-si tramite batalionele sele la Schleswig-Holstein; acum Austri'a trebuie sa sprijinesca cu 25,000 soldati politic'a primulu ministru din Prussia, carea pentru noi n'are interesu. Ce era sa faca Comitetulu in atari impregiurari? Nu potea decatu approba au reproba procedur'a regimulu; approba nu o potea, de aceea o-a reprobatu prin sciut'a resolutiune (vedi T. R. nr. 6. Mai non), carea e catu se pote mai blanda, caci ia n considerare toti factorii, cari influentiiza la noi; carea la parere e negativa, dar totusi spuue in modu positivu, ca calea luata nu e cea buna, si ca regimulu sa se nevoiesca a evita resboiulu, ce l'a provocatu fara lipsa, si a se reapropia de staturile celelalte germane. (Bravo! viu.)

Acum e deschisa desbaterea generala. Ca vorbitori in contr'a proiectulu comitetulu s'an insinnatu: Dr. Berger, Conte Vrints, Baronulu Tinti, Sartori, Conte Hartig, Brosche, Pratobevera, Poche si Walterskirchen; pentru acela: Brinz, Rechbauer, Kuranda, Skene, Schindler, Herbst, Gschnitzer, Cont. Eugen Kinsky si Kaisersfeld.

Nafte de acesti'a in sa ia cuventulu reprezentantele regimulu, Consiliarulu aulicu de Biegeleben. Elu mai antain combate propunerea comitetulu ca un'a, ce are done setie, incatu nu-i pote afla omulu intielesulu. Apoi desfasura ide'a, ca Austri'a ca putere maro europeana nu se potea supune nici decatu decisiuniloru majoritatiei dietale din Frankfurt; caci acelea aru fi provocatu unu resbelu universalu, pecandu Austri'a, tinendu-se de protocolulu de Londr'a — alu carui principiu fundamentalu e integritatea monarchiei dane se, — a trebuitu sa cerce a restringe, a margini si a evita acestu resbelu alu lumei. — Austri'a, continua elu, nu pote confundá cestiunea clironomie in ducate cu cestiunea esecutiunei pentru constitutiune; si de si ea doresce, ca dreptulu de successiune alu casei Augustenburg sa se esamineze, totusi nu pote concede, ca acesti'a sa se faca intr'unu modu tumultuariu, precumu au inceputu a se face in Germani'a. In privintia Schleswig-ului in sa, (care nu e parte a confederatiunei germane Red.) n'avea confederatiunea dreptu de a se amesteca in afacerea lui, Austri'a in sa trebuia negresitu sa recunosca successiunea cea noua in Holstein. Germanii, dice mai departe, suntu condusi in afacerea acesti'a de tendintio nationale, care ceru ca ducatele sa se annecteze la Germani'a. Parlamentulu austriacu in sa se va indoi a face acesti'a; caci indata ce se va concede „Germani'a pan' la Königsaul“ (fruntariulu de medianopte alu Schleswig-ului. Red.), va trebui a se concede si „Itali'a pana la Adri'a!“ Austri'a in sa sta pe bas'a legala, adica pe observarea tractatulu de Londr'a, si n'fine catu pentru coalitiunea cu Prussia, aceea nu numai nu e vreo nefericire pentru Austri'a, ci tocmai unu semnu bun; caci prin acesti'a se voru recastiga simpatihiele Germaniei de pan'acumu, ba se voru crea si simpatii noue. Densulu crede, ca resultatulu va ncorona incercarile regimulu si va face, ca Austri'a sa easa din acesta proba ca putere onesta, germana si loiala. (Approbare in centru, reprobare in stang'a.)

Dr. Berger e incontr'a propunerii comitetului, nu cându n'aru consimți cu direcțiunea luata de comitetu, carea o aprobéza pe deplinu, ci numai pentruca densulu va sa aduca o propunere positiva. Elu nu e condusu de politica tinsementală, nici e amicu alu ducelui de Augustenburg, mai cu séma decandu acest'a scrise lui Napoleonu; dar e amicu alu dreptulu aceluia; căci dreptulu ducelui e dreptulu ducateloru, și prin acest'a dreptulu Germaniei. Elu va sa judece lucrulu din punctu de vedere austriaco-germanu, căci aceste două puncte nu le pôte desface unulu de altulu. Voindu insa a judeca: deca Austri'a au luatu o politica dreapta și practicabilă? trebuie sa cerce mai întâiu: Ce situațiune a creatu politic'a regimului in cestiunea schleswig-holsteiniana? — Este dreptu, ce face regimulu? și armonéza ori contradice acest'a politica interesselor Austriei? — In privinti'a punctului d'antâiu arata, ca Austri'a s'a stricatu cu confederațiunea tocmai într'unu tempu, candu acest'a aveá lînga sine totu poporulu germanu, și aliandu-se cu Prussi'a, slabănoșesece puterea confederațiunii și vatema poporulu germanu in cele mai profunde ale lui simpatii, și prin acest'a produce o desbinare, carea nu curendu se va vindeca. Căci de-si între poporulu austriacu și poporulu prussescu mai exista simpatii, insa între regimulu austriacu, ce are in fruntea sea unu reprezentante atâtu de strălucitu (Schmerling, Red.) și între ministeriulu Bismarck nu pôte fi aliantia. (Bravo. in sala și pe galeria.) Căci ministeriulu Bismarck nu e numai administrațiunea Prussiei, ci in momentul de fatia e insusi statulu prussescu.

De aceea Prussi'a acest'a bismarck-iana e dusman'a Austriei, ceace se vede cu deseversire din not'a din 24 Ian. 1863, in carea Bismarck are fruntea de a provocá pre Austri'a, sa-si mute punctulu de gravitațiune la Pest'a și a pronunciá, ca celu d'antâiu resbelu va aflá pre Prussi'a in sírurile dusmanilor Austriei. A se aliá cu acest'a Prussia, densulu i se pare a două calamitate, in carea amu cadu.

De curendu numai pasise Austri'a cu unu proiectu de reforma in fruntea Germaniei, și din tóte părțile i acurgeau simpatie. Simpatie acestea insa se voru perde prin aliantia cu Prussi'a; și dupa ce Bismarck va peri depe scen'a ministeriului, Prussi'a se va reculege in ochii Germaniei, dar Austri'a nu. Urmarea acestei aliantie e, ca puterea confederațiunii e slabita, și se vede pe fatia, ca tint'a acestei politice austro-prusse nu e alt'a decâtu esecutarea nemarginita a protocolulu de Londr'a fără nici o privire la dreptulu de successiune. — Apoi dupa-ce espune slabiciunea politice austriace din afara dela Mari'a Teresi'a incóce, examinéza intrebarea, deca e drepta acest'a politica a Austriei? și deca prin aceea s'a lasatu deschisa cestiunea successiunii, dupa cum au afirmatu reprezentantele regimului? Protocolulu de Londr'a contradice actului confederativu, articulu 11, aline'a III., care decide espressu, ca membrii confederațiunii n'au dreptulu de a face aliantie, ce lovescu in securitatea confederațiunii séu a unoru staturi confederative; tractatulu de Londr'a insa lovescu in securitatea Bund-ului, pentru ca lovescu in securitatea unoru tieri germane de ale Bundului, și puterile mari n'aveau nici dreptulu formalu de a incheiá acelu tractatu; căci art. 2 alu actului finalu de Vien'a dice, ca confederațiunea germana are de a procede in afacerile sele dinafara cá putere solidara legata in unitate politica. De aci urméza, ca puterile confederative in privinti'a tieriloru confederațiunii nu se potu portá cá puteri mari, ci numai cá puteri mari legate cu celelalte tieri ale confederațiunii. — Analisandu tractatulu de Londr'a, acelu cuprinde mai cu séma trei puncte: 1) intregitatea monarchiei danese, 2) recunóscerea unei ordine de successiune, regulande prin regele Fridericu VII., și 3) cá prin acesti doi articuli sa nu se prejudece legiloru Bundului. Din acestea se vede, ca punctulu principalu e intregitatea Daniei, și asiá Austri'a și Prussi'a se lupta pentru protocolulu de Londr'a in contr'a politicei confederațiunii germane. In fine, dupa ce deplânge, ca Austri'a n'a mersu pe o cale cu staturile celelalte germane, și dice, ca din cele 17 milliône florini ai Bund-ului, din cari s'au și avisatu 5 milliône pentru espeditiunea din Holstein, vinu pe Austri'a numai 1,570,000, propune mai întâiu a se schimbá resolutiunea camerei in partea a două și a se dice: „și recomanda regimulu a-si modifica politica dupa positiunea Austriei in confederațiunea germana.

Primiindu-se acest'a, art. I sa sune apoi asiá:

„Ministeriulu de resbelu, afara de ce se cere in legea financiála pentru anulu administrativu 1864, i se deschide unu creditu extraordinariu nehotaritu, in sa numai in mesur'a aceea, incátu acést'a e de lipsa la spesele matriculare ale confederațiunii germane spre scopuri confederative.“ — Nepriiminda-se acést'a, apoi sa nu se incuviintieze regimulu, decâtu numai cei 1,570,000 f. (bravo!)

Dr. Brinz combate mai antâiu assertulu Consiliarului Biegeleben: ca miscarea din Germani'a aru fi politica tendințoșă și natiunala, și césta din urma numai într'atát'a e adevérata, incátu aici se 'ntalnesce natiunaltatea cu dreptulu. De aceea densulu va trece preste tóte și va ilustra cestiunea numai din punctulu de vedere alu dreptului. Regimulu se baséza pe protocolulu de Londr'a; protocolulu acest'a e in contr'a dreptului, căci pronuncia intregitatea monarchiei danese, fără de a cautá, ca dreptulu de successiune alu Augustenburgiloru contrastéza acestei intregități. Protocolulu de Londr'a s'au asemenatu aorea și cu sanctiunea pragmatica din Austri'a, insa fără dreptu; căci sanct. pragm. s'au inceputu de dinlăuntru, dela popórele și tierile austriace, și apoi numai s'au intrebatu puterile din afara, pecandu cu Schleswig-Holstein-ulu s'a urmatu tocmai dincontra, premergendu puterea, și bietulu dreptu remanendu pe urma. (Bravo! vivace.) Nu fără temeiu se crede, ca lini'a de Augustenburg are dreptulu de creditate și 'n Schleswig. — Apoi dupa-ce combate pre regimulu cu politic'a lui, carea nu e drepta, și-lu invinuesce, ca nu e advocatulu dreptului, ci numai unu felu de mijlocitoriu, pronuncia, ca pânacandu Austri'a erá membru alu confederațiunii germane, pâna atunci trebuia sa-si implinesca datoritiile confederatiunale, totu un'a ori a subscrisu ori n'a subscrisu tractatulu de Londr'a. La tóta 'ntemplantarea trebuia ocupatu mai antâiu Holstein-ulu, apoi dupa-ce s'aru fi aflatu validu dreptulu de successiune alu ducelui de Augustenburg și 'n Schleswig, incorporarea lui in confederațiune erá unu ce simplu și usioru. De óre ce insa nu s'a urmatu asiá, trebuie și densulu a se alaturá la votulu de reprobare. Nu ocuparea, ci modulu ocupării e aceea, ce nu se aprobéza, ba din punctu de vedere alu interesselor austriace trebuie sa se reprobeze, și inca sa se reprobeze 'n gur'a mare! (Bravo! entusiasticu.)

Siedinti'a se 'nchide la 3¹/₄; desbaterea remâne a se continuá 'n siedinti'a 78.

Leopole (Lemberg) in 12/24 Ianuariu 1864.
Preá Onorate D-le Redactoru!

Diu'a Botezului s'a serbatu in anulu acest'a in Orasiulu Leopole cu mare parádă dupa ritulu orientalu, și anumitu: Magistratulu localu inca de sámbata inaintea ajunului au facutu pregatiri pela locurile destinate pentru esirea cu processiunea spre a sfinți ap'a, adeca pentru noi greco-orientalii, cari de si suntu numai vr'o diece familii in Leopole, insa si-au Capell'a loru propria, in carea se tine servitiulu ddieescu in limb'a romána, de parochulu asiediatu, par. Ieromonachu Chrisantiu Renieri, și totu intru acea Capela slujescu și Capelanii de regimete gr. or., cari se afla aici in garnisóna. Asiá la ordinulu on. Magistratu, s'au adusu diece bradi, cari s'au inifitu in form'a unui cercu, in care cercu s'au pusu la timpulu seu mãș'a și o caldare de arama mare pentru apa, facuta anume spre scopulu acelu; totu la ordinulu Magistratului s'au adusu mai multe care de nasipu, cu care au presaratu drómulu dela Capela pâna la acelu locu, unde este de a se sfinți ap'a. Deci in diu'a botezului dupa finirea sfintei Liturgii, s'au pusu conductulu in miscare, ce-lu faceau soldati dela Reg. Archiducele Ioseph Nr. 37, cari venisera fără armatura, și au ascultat S. Liturgia și o Compagnia dela Reg. Archiducele Carolu Ferdinandu Nr. 51 impreuna cu band'a loru, și asiá au pornitu inainte. Unu soldatu ducea unu prapore, dupa densulu toti soldatii fără armatura in rendu bunu doi cu doi cu capetele descoperite, de si erá geru mare, și dupa densii 1/2 Compagnia inarmati, ear in urm'a loru band'a militara, apoi dupa acestia mai multi soldati, cari duceau in mâni patru sfesnice cu facii aprinse, două lampe, patru icóne, tóte ferecate cu argintu și suflate cu auru, trei Evangeli ferecate cu argintu și suflate cu auru, cadelniti'a și cãldarusi'a totu de argintu, apoi preotii slujitori, subscrisulu și parochulu localu, dupa noi vr'o câti-va officieri, și celelalte jumetate de Compagnia armata și dupa densii poporulu nu numai celu greco-orientalu, dar o mare multime de poporu de alte confessiuni, cari ne urmau cu evlavia deosebita, pâna la loculul destinat. Acolo asiediandu-ne amu sfințitu ap'a; la cetirea Evangheliei

la pomenirea M. Imperatului și la cantarea: In Iordanu bo-
tezandu-te, s'au datu salvele cuviinciose, fiesce care musica
au intonat in imnul poporului austriacu, dupa finirea sfinti-
rei apei iarasi neamu intorsu la biserica, in rendulu cumu
mai susu l'amu insemnatu.

Cu asemenea festivitate stralucita (care in asa cestiunile
cele mari ale dilei nu ne permitu a o reproduce, precumu
nici ceste de mai nainte nu le comunicaramu in lungitatea
loru originala, Red.) se seversă santirea apei și din partea
bisericeii greco-catolice — a Rusilor uniți, — cari mer-
sera la biserica numita „W a l a s k a.“ Apoi incheia core-
spundintele asi:

Aceste mai susu scrise nu le scriu, D-le Redactoru!
pentru altceva și nu Ti-asiu face superare rogandute, că sa
le dai locu in multu pretiutulu nostru Jurnalul „Telegrafulu
Romanu“ de cătu numai pentru aceea, că sa scia parintii,
fratii, surorile și alte rudeni ale soldatiloru, cari se afla in
tieri straine, ca densii și pe aici se ndulcescu și se bucura
de slujbe ddiiesci, că si acasa, ba pôte ca unii si mai
multu. I o a n n D u m b r a v a m. p.
Capelanu Castr. gr. or.

Varietăți și noutăți de di.

(Demnude imitatu.) Br. Nicolau Mustatia din Bucu-
vin'a, care sustine dintr'alu seu trei studii seraci, au affatu unu ri-
valu zelosulu in nobila familia S t i r c ' a totu de acolo, carea a luat
asupra si intretinerea a patru tineri scolari, si anume a duoru gim-
nasisti, a unui scolaru din reale si a unui'a din norma. — (Buc.)

(Populatiunea Rom'ei.) Dupa cea din urma numerare
Rom'a are 201,161 locuitori. Intre acestia suntu 1894 preoti lu-
mesci, si adica 34 Cardinali, 36 Episcopi, 1457 preoti si clericici, 367
seminaristi; calugari 2569, calugaritie 2031; starea preoliesca dar
preste totu 6494 suflete. Soldati mai are Pap'a 5175; necatolici
traiescu in Rom'a 311, Iudei 4490. — Afara de Petropolea Rom'a
e singur'a cetate, unde dupa numerarea din urma suntu mai putine
nasceri decâtu morti; acelea adica 5323, acestea 5742. —

Balulu Reunionei femeiloru române din Bra-
siovyu, serbatu domineca in 12/24 Ianuariu, a fostu forte
frequentu și stralucitu. Resultatulu lui, ceace este capulu
lucrului, inca nu-lu cunoșcemu.

Academi'a ungara de sciintie a numitu pre istoriculu
moravu Beda Dudik si pre istoriculu francesu Adolf Thiers membrii
ai sectiunei sele istorice. Asemenea pre dr. de medicina din Pest'a
Iosifu Rozsay membru alu sectiunei naturalistice. Casulu din urma
e de'nsemnatu mai cu sema pentru aceea, căci Rozsay e celu d'antăiu
Evreu, intratu in academi'a ungara.

Cititorii de jurnale romanesci in comitatulu
Hunedorei, dupa corespundintia a „Concordiei“, in semestrulu II.
1863 se classifica asi: „Tel. Rom.“ lu cetateu Preoti gr. cat.
nici unulu, Preoti gr. or. 25, Amploiatu 10, cetatieni 14, femei nici
un'a, cu totulu 49; „Gaz. Trans.“ Preoti gr. cat. 11, Preoti gr. or.
2, amploiatu 3, cetatieni 5, cu totulu 21; „Concordia“ Preoti
gr. cat. 2, gr. or. 1, ampl. 4, cet. 2; cu totulu 6; „Auror'a rom.“
preoti gr. cat. 1, gr. or. 2, ampl. 6, cet. 1, femei 11, cu totulu 21,
„Umoristulu“ ampl. 2, cu totulu 2. Summ'a summarum dar in
celu mai mare comitatu din Transilvania mergeau numai 99 esem-
plarie din tote foile romanesci. Cei mai multi cititori suntu preotii
greco-orientali (30), cei mai putini firesce femeile (11.) —

(N o d u i n p a p u r a.) Dreptu tristu esemplu, pana
unde merge patim'a partideloru in Romania'a, si cumu se
storcu si din petrii punete de accusare asupr'a ministriloru,
ne da unu corespundinte N. N. alu „Românului“, care dupa
ce pune la toti ministrii câte-va întrebări că la copiii de
scola la examine, vine pe urma si la d. P a p i u, ministrulu
de justitia, si-lu întreba, ca pentruce pe medaliele, ce suntu
a se portă la peptu de membrii curtii de Casatiune, s'au re-
gulatu a se inserie, „membru curtii de Casatiune a princi-
pateloru-unite“, si nu „membru curtii de Casatiune a Ro-
maniei?“ pôte ca se teme ca acest'a va fi reu privita la
B e c i u ? — Ce pedanteria! Ce ticalosia! Ce lucru ne-
demnu de omeni seriosi! —

„R u c i u m u l u“, care ncepuse din 1 Ian. a calculă
dupa calendariulu nou gregorianu, s'a re'ntorsu la celu ve-
chiu, pânacandu ceiu nou nu va fi adoptatu de puterea
statului.

(C o r a b i a r e p e s u b t u a p a.) Omieni nu se
mai multiamescu a umblă pe uscatu si pe apa, ci cêrea a
ocupă si terenele paseriloru si ale pesciloru. Unu esemplu
raru de aeronautica aduseramu in anulu trecutulu in cala-
toriu prin aeru a Francesului Nadar; acumu unu Sponiolu au in-
ventatu o naia, ce plutesce pe subtu apa si pôte merge
pana in afundime de 2000 urme sub luciulu mârei. Inven-
tatorulu a facutu calatoriile sele cele periculose de vr'o 50
ori, si totdeun'a i-au succesu. Se dice, c'aru fi adusu din
aduncime multe lucruri minunate, de care omieni pân'acumu
nici idea n'au avutu. — Ce urmări maretie va ave acest'a
inventiune, se pôte precalculă.

(S t a t i s t i c a s i o d a.) Auditati, cinstiti cititori!
ca n Romania'a suntu doue parti Bulgari, si numai un'a
Romani? Din o corespundintia a „Concordiei“ se vede,
ca acest'a descoperire a fostu rezervata statisticalu magiaru
D o z s a D a n i. Onore sciintiei!

C o m u n i c a t i u n e a i n t r e R o m a n i ' a s i
U n g a r i ' a, dupa aretarea „Concordiei“ avu pe anulu
1863. urmatorele rezultate. Din Ungari'a calatorira in Ro-
mani'a in anulu 1863. 4813. capi de familia cu 2939 fa-
milisti; summ'a celoru intrati in anulu 1863. cu 2293 e mai
mare decâtu a celoru intrati in anulu 1862. (!)

(S a l v a r e d e o n o r e.) La dorintia espressa in
Conc. Nr. 5 a d. Florea P o p e a n u, notaru comunalu in
Colnicu, reproducemu si noi rogarea densuluji cătra toti, cu
cari au statu in referentie, a-i da adeverentie private ori
publice despre portarea morala si politica; căci i este ame-
nintata onorea prin nisce intrige. —

C a n i i p r i n S a b i l u i a r s'au immultitu că n Con-
stantinopole si ataca pre omieni diu'a pe strade. Ce pôte fi
caus'a, de suntu in Sabiu atati'a cani liberi?! —

Principatele române unite.

In Romania'a totu lupte de partide, — prin aceste cuvinte
simple amu zugravitu, credemu, tota starea tieriei vecine
Principele sta intre partide că unu carmaciu pe tempulu ce-
lei mai mari furtuni, indreptandu vasulu candu in drept'a candu
in stang'a, candu intelindu-lu candu oprindu-lu, si cu tote ace-
stea d'abia numai esoperandu, că sa nu-i trêca valurile preste capu
sêu că sa nu intre ap'a prin padimentu in corabia. Ministerulu că
totalitate, vedemu cu intristare, nu afla sprijinulu ce n
adeveru l'aru merită; conflictele cu Camer'a se arata la tota
ocasiunea; întrebările cele seci si pedantice, imputările, sus-
piciunările ministriloru suntu fără capetu si pare ca se tinu de
mod'a dilei; chiaru si între Domnu si ministeria si-vêra intri-
g'a uritulu sea capu de idra, că astfelu incurcatur'a sa devi-
na nedeslegabila. Domnitorulu de multu a cunoscutu aceste
rele tote si a cogetat a le stirpi cu o lovitura de stat, u
voindu a proclama dictatur'a, si astfelu a stringe in man'a sea,
pe câtiya ani, frênele domniei; dar poterile mari n'au incu-
viintiatu acestu planu, — singurulu dupa parerea nôstra, care
aru poté yndecă radicalmente ranele cele invecchite ale Ro-
maniei.

Cu tote insa ca Domnitorulu acest'a lovitura n'o potea
face din propri'a sea auctoritate, totusi partid'a conservativa, sêu
mai bine dicendu retrograda-boieresca, precum si cea ultra-
liberala, sêu mai bine dicendu demagogo-revolutiunara, ali-
ata cu ea, scoteau lipete necurmate de spaima si grôza. Peri-
cululu pentru ambele de asta data au si trecut; căci in loculu
dictaturei s'a pusu unu altu proiectu, care-lu comunicaeamu si
noi in nr. 5 alu acestui diuaru; proiectulu adica alu unui
tribunalu din partea poteriloru ce au subscrisu tractatulu de
Parisu, care sa judece causele interne si esterne ale tieriei.
Cine aru fi creditu insa, ca totu partidele de susu si la a-
cesta fama voru scote lipetele lor: cali se vende tier'a, ca so
lasa câmpu liberu strainiloru d'a se amestecă in afacerile
tieriei, ca se bgenunchia inaintea strainiloru s. a. s. a! In
adeveru, nu suntemu in stare a pricepe cursulu ideiloru ace-
stei partide. Dictatur'a nu-i place, amesteculu strainu nu-i
place; sprijinirea guvernului inca nu-i place! Apoi este o
partida guvernamentala, carea insa nu potemu sci, cătu e de
mare si de tare; spre nefericirea Romaniei ni se pare ca a-
ceea e mica inca si fara putere.

Partid'a democratica, ea cêrca a apropiă pre poporulu de Dom-
nitoru si viceversa; trebuie insa sa ne manifestam mirarea, cum
acest'a partida, declamandu necurmata de tronulu Romaniei, de
alesulu Romaniei, trece cu vederea, ca între Domnu si poporu
stau doue corpuri, dintre cari pe unulu celu putinu trebuie
sa se pōta razimă Domnitorulu; si aceste doue corpuri suntu:
ministerulu si camer'a. Acest'a partida insa, degradandu Ca-
mer'a pana la estremu si prin acest'a firesce esacerbandu-o
asupr'a sea, nu se multiamescu cu atata, ci degradēza si pre
ministeriu intr'unu modu ne'ndatinatu in vr'unu statu regulatu,
civilisatu; si astfelu ea singura surpa pedestalulu, pe care
voiesce a naltia glori'a Romaniei.

Astfelu stau lucrurile in Romania'a. Adeveratu ca e pe-
riculosu, a deschide strainiloru si numai o usitia in trebile
tieriei, căci din usitia se face usia, si din usia pōrta, in fine
pōrta lasa a intră cu carulu intrigele, interesele, iaimiciile
straine, care ne arata in esemplulu Po oniei unu tablou de-
stulu de infricosiatu pentru tote vecurile. De aceea si cre-
demu, ca guvernulu romanescu va remonstă pana la ultim'a
necesitate acestu ajutoriu dubiu alu Europei, care, deca fratii
de dincolo s'aru unu numai pe unu momentu — pentru inviia-

rea patriei,— aru deveni nu numai de prisosu, dar chiaru cu nepolitia. —

Dupa aceste prospecte generale impartasim si cate-va date speciale din cele ce se 'ntempla in tiéra si cu tier'a.

„Gazetei de Triestu“ se scrie din Bucuresci, ca siefulu missiunei militare franceze aru fi adusu la cunoscinti'a Principelni, ca pe primavera póte contá la o garda natiunala de 100,000 si la o trupa regulara si gal'a de bataia de 50,000 fetiori. In Romani'a mica se dice ca se concentréza trupe, si ca aliantia ofensiva si defensiva intre Principele Cuz'a si Principele Michailu din Serbi'a s'a 'ncheiatu definitivu. Cestu din urma s'aru fi oblegatu, a dá pentru operatiuni ofensive 60,000 feciori pedestrime si 10,000 calarime. (Aru fi cam multu din partea Serbiei. Red.)

„Buciumulu“ continua a luptá pentru votulu universalu si pentru armarea tieriei, si celelalte foi contrarie lui continua a combate aceste lupte atátu cu seriozitatea, (Conventiunea, „Románulu“), cátu si cu satir'a (Nichipercea). Totu Buciumulu ne spune, ca 'n 13/25 Ianuaru si-au primitu armele poporulu din districtulu Ilfovului. Sa fia fostu maretiu aspectulu Romániloru de tóta starea si vèrst'a armati, in frunte prefectulu Calimanu, defilandu pe stratele Bucuresciiloru.

In privinti'a Calendariului sa se fia declarat Archiereii románi, ca schimbarea Calendariului este o cestiune de religione. (Relata referimus; cáci nu potemu crede, ca P. SS. Loru sa fia pronunsiatu ide'a in acesti termini. In ritu, in obiceiurile bisericeii, in tipicu schimbarea calendariului, dupacum diserámu si mai nainte, va produce schimbári adunci; dar acestea inca nu sunt religionea.)

Imprumutulu de 50 milliône pentru despagubirea calugariloru greci s. a s'a votatu de Camera cu mare majoritate.— Colectele pentru camperarea de tunuri se continua.

Prospectu politicu.

Deputatiunea Nemitoru din Schleswig-Holstein la întórcerea ei dia Monacu au lasatu urmatoriulu placatu: Adunca multiamita Maiestatei Sele regelui vostru si protectorului dreptului nostru; multiamita profunda voue tuturoru pentru fidelea vóstra amóre; increderea in voi ne comite in patri'a nóstra.— Din Kopenhagen se scrie, ca suntu desbateri seriose asupr'a politiceii de fatia a Daniloru. Speranti'a erá mare in tóta Germani'a, ca regimulu va fi mai moderatu, si vedenduse strimtoratu va face concessiuni confederatiunei. Respunsulu ministrului Monrad insa in camer'a din Kapenhagen, datu in urm'a unei interpelatiuni, arata, ca Danii cu cea mai mare perseverantia se tinu cu unitatea statului. E naturala dar, si prin urmare credibila scierea, ca Danii se intarescu cu energia in Danewirk, unde pe fia care di suntu ocupati cate 5-6000 de fetiori de facerea fortificatiuniloru. Tempulu celu caldu le inspira curagiu nou. Generalulu loru supremu de Mez'a se fia disu, ca densulu nu póte tienea mai multu de 6 díle fortarétia Danewirk, dara inamiculu aru si perde atunci pe tóta díu'a 5000 de fetiori. Miscari mari de trupe asiá incátu nu scimu ór'a candu vomu audi, ca au cursu sánge, séu, ca s'au mai compusu vre'unu protocolu!

Franci'a e ocupata in launtru. Partitele opositiunali folosescu tóte ocaziunile spre a-si manifestá nemultumirea cu procederea regimului. Renumitulu oratoru Thiers au vorbitu in un'a din siedintiele din urma in caus'a Messicalui, carea o au trasu la o critica stricta atátu din punctu de vedere politicu, cátu si finantialu. La acésta agresiune au respunsu ministrulu de statu Rouher in termini scurti, espunendu ca regimulu nu póte sa se lasse in pertractári cu Iuarez celu invinsu nici cu Almon-te celu fára de nici o influentia in tiéra. „Pays“ afla din Messicu, ca generalulu Bazaine au emis o proclamatune in provinciele ocupate de Fracesi, prin care proclamatiune suntu provocate tóte municipalitatile messicane a alege pre Archiducele Maximilianu de imperatu. Din alta parte se aude, ca Iuarez este batutu si alungatu.

Din Londón se telegraféza, ca dupa Daily News 20, pana in 30,000 de fetiori suntu gat'a de resboiu. Acesti'a voru si plecá indata ce Dani'a va fi calcata de trupele nemtiesci. Dupa „Morning Post“ si comandantulu pentru corpulu de espeditiune la Kopenhagen e dejá denumitu.

Din Constantinopole se scrie, ca nu se voru concentrá trupe la Ruseiucu dupa cumu se audiá. Cu tóte acestea ni se spune, ca in despartimentulu militarulu si marinarulu domnesce o activitate mare. Asemenea se afirméza, ca fortificatiunile dela Dunare ocupa atentune portiei.

Despre principele Serbiei se vorbesce, ca aru avea de

cugetu a adoptá de erede pe principele Montenegrului, in casu candu elu nu aru avea vreunu fíiu.

In Poloni'a lupt'a au fostu numai suspensa. Guvernulu natiunala secretu provóca prin ordinatiunea sea din 22 Ianuaru n. pre ómenii sei a apucá armele in máni cu prim'a Februaru n., de óre ce campania de iana ce termina cu acea di. Dupa sciri demne de credintia, dicu unele díuarie, se scie de siguru, ca guvernulu natiunala polonu au facutu provisiuni mari de pánuri pentru uniforme. Se speréza, ca rescolarea vá sa ia dimensiuni mai mari, cá inainte de acést'a, de óre ce acumu si poporulu de rendu se arata mai simfitoriu pentru caus'a natiunala decátu s'au intemplatu pâna acumu.

Mai nou.

Dupa o dep. tel. a „Herm. Ztg.“ etc. desbaterea pentru cele 10 milliône e 'ncheiata si propunerea comitetului — refusarea loru — priimita, dincontra resolutiunea nepriimita.— In Svedi'a turburare mare; pentruca Regele va sa conchiame Camer'a pentru votarea de bani pentru resboiu, ear ministerulu si poporulu cere pacea.— Danesii, dupa cate-va puscaturi nevatematóre s'au retrasu dela Rendsburg, si au intratu Austriacii in 1 Ianuaru nou dimineti'a la 7¹/₂ óre.— Generalulu Wrangel a provocatu pre Beza, sa desierteze Schleswig-ulu; dupa acést'a mai urméza unu ultimatu cátra Dani'a, si apoi — sortile de feru!

Imprumutulu de statu alu Marelui-Ducatu Baden.

Sortirea in 29 Februaru 1864.

Castigurile principale sunt:

£. 40,000; 35,000; 15,000; 10,000; 5000, 4000, 2000 pâna la 47 f.

O sórtie pentru sortirea de mai susu consta 1 f. v. a.
3 sorti „ „ „ constau 10 f. „ „
7 „ „ „ „ „ 20 f. „ „

Comisiuni sa binevoiesca a se tramite cátu mai curendu pelánge alaturarea taxei directu la subscrisulu, pentru care indata se voru tramite promptu franco sortile, precum si dupa sortire list'a.

Negotiulu de banca si de cambie:

L. Steindecker-Schlesinger,
in Frankfurt a. M.

Mai adangu, ca'n tempulu din urma prin midilocirea mea s'au castigatu sorti insemnate.

Nr. 74—2

Pretiturile de piatia!

din Sabiiu, Marti in 21 Ian. (2 Febr. 1864.)

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemt. (Metzen) *)	3	60
„ de midilocu „	3	33
„ de códa „	3	7
Secar'a galét'a nemtiesca (Metzen) *)	2	—
„ de midilocu „	1	93
„ de códa „	1	87
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	40
„ de midilocu „	1	33
„ de códa „	1	27
Cucuruzulu galét'a nemtiesca (Metzen) *)	1	93

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a din Vienn'a in 22 Ian. (3 Febr.) 1864.

Metalicele 5%	71	Actile de creditu	176
Imprumulu nat. 5%	79 70	Argintulu	121 25
Actile de banca	772	Galbinulu	5 80

DD. abonanti vechi suntu rogati, a ne tramite impreuna cu abonamentulu si cate o adresa de pán' acum; ear cei noi, a ne insemná cu acuratetia loculu locuintiei si post'a din urma.

Numeri dela 'nceputulu anului 1864. mai suntu.